

5. Interpretation should aim to present a whole rather than a part, and must address itself to the whole man rather than any phase.

6. Interpretation addressed to children (say, up to the age of twelve) should not be a dilution of the presentation to adults, but should follow a fundamentally different approach. To be at its best it will require a separate program.

The other students should listen carefully and make notes. Then they should name all the principles as precise as possible. During this part of the lesson, the teacher should observe the activity of the students and evaluate the degree of everybody's participation.

In conclusion we may mention again that interpretational skills are not a gift or talent. They can be taught, though it's not very easy. The result, certainly, depends on teacher's ability to evoke the interest as well as organize the process with distinct goals and objectives to achieve them in a restricted period of time.

References

1. Risk P. Educating for interpreter excellence www.topas.mtnforum.org
2. Fundamentals of Court Interpretation: Theory, Policy and Practice – University of Arizona Agnese Haury Institute, 1991.
3. Thorsten L. Basic Interpretive Skills — Werleshausen, 2003.
4. Tilden F. Interpreting Our Heritage — The University of North Carolina Press, Chapel Hill, 1977.

УДК 811.111/42.316.74.37

Артеменко А.І.,
старший викладач
кафедри іноземних мов факультету управління персоналом
та маркетингу
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ПЕРЄПИТИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ ФЕНОМЕН У МІЖНАРОДНІЙ КУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Анотація. У статті йдеться про перепит як важливий лінгвістичний феномен, який може виражати різні прагматичні значення і використовуватися в діалозі. Наголошено на його ролі в міжнародній культурній комунікації, де мовці можуть використовувати його для уникнення конфліктних ситуацій.

Ключові слова: перепит, лінгвістичний феномен, діалог, культурна комунікація.

Аннотація. В статті рассмотрено переспрос як важний лінгвістичний феномен, який може виражати різні прагматичні значення і використовуватися в діалозі. Він грає важливу роль в міжнародній культурній комунікації, де говорячі можуть використовувати його для того, щоб не мати конфліктної ситуації.

Ключевые слова: переспрос, лінгвістичний феномен, діалог, культурна комунікація.

Abstract. An echo question is an important linguistic phenomenon which can express different pragmatic meanings and can be used in the dialogue. It plays an important role in the international cultural communication. The speakers can use it not to have conflict situation.

Key words: an echo question, pragmatic meanings, linguistic phenomenon, dialogue, cultural communication.

У період розвитку сучасних цивілізацій та глобалізації, що спричиняє масові інформаційні війни, важливою є комунікація. Лінгвістичний феномен перепиту відіграє роль у діалогічному мовленні, що є важливим мовним процесом під час переговорів між представниками різних країн.

Перепити можуть вживатися в діалогічному мовленні з метою висловлення ввічливості та мати дипломатичний характер. Зазначимо, що вживання перепитів у діалогічному мовленні може покращити комунікацію та зменшити конфліктність ситуацій.

Дослідженням діалогічного мовлення та перепитів займалися такі науковці, як Барабанщикова О.Ю., Боброва Є.Л., Гуляєв Ю.А., Верещагін Є.М., Коміна Н.А., Конрад Р., Соколова М.А., Вундерліх Д. та інші.

У комунікації існують різні принципи, які регулюють відношення між «я» та «іншими». Важливим є принцип увічливості, який належить до мовленнєвого етикету. Він повинен відповідати таким максимам:

- 1) максими тексту (дотримуйся інтересів іншого, не порушуй меж його особистої сфери);
- 2) максими великодушності (не навантажуй інших);
- 3) максими схвалення (не докоряй іншим);
- 4) максими скромності (відхиляй похвали собі);
- 5) максими погодження (уникай заперечень);
- 6) максими симпатій (висловлюй доброзичливість).

Різні дослідники мають на увазі різні аспекти ввічливості. Слово *polite* (увічливий) має принаймні 3 значення:

- 1) увічливий як соціально коректний;

2) увічливий як дружній;

3) увічливий як тактовний або дипломатичний.

Ввічливість розглядається як принцип, який лежить в основі стратегії мовленнєвої поведінки людини, спрямованої на уникнення конфліктних ситуацій. За своєю природою ввічливість асиметрична: те, що є ввічливим щодо адресата, може бути некоректним щодо мовця. Мовець, наприклад, вважає ввічливим сказати співрозмовнику приємне, а реципієнт вважає необхідним обов'язком вихованого чоловіка не погодитися з компліментами.

З точки зору взаємного зв'язку між комунікативними інтенціями мовленнєвого акту й соціальною інтенцією встановлення і підтримання ввічливості виділяють чотири типи мовленнєвих актів:

1) суперництва, які представлені директивами (накази, питання, прохання, вимоги і т.п.). Їх ілокутивна мета конкурує із соціальною метою;

2) збіжні, які представлені окремими типами комісивів і експресивів (запрошення, пропозиція, привітання, поздоровлення, вдячність, вибачення і т.п.). Їх ілокутивна мета збігається із соціальною метою;

3) байдужі, які включають твердження, повідомлення, інформування, тобто висловлювання-констативи. Їх ілокутивна мета незалежна від соціальної мети. Однією із характерних ознак ввічливих мовленнєвих актів є варіювання ступеня ввічливості, яке зумовлене статусною характеристикою комунікантів і сферою спілкування [1].

Ураховуючи ознаки ввічливості в комунікації, можна виділити такі типи перепитів:

1) перепити-директиви, тобто перепити, які висловлюють наказ, прохання, вимогу та ін;

2) перепити-експресиви, які мають за мету вираження вдячності, вибачення, заперечення та ін.;

3) перепити-констативи, які не мають соціальної мети, тобто перепити-уточнювачі та перепити-заповнювачі комунікативних пауз.

Розглянемо приклади:

Julie: Why don't you sell your television?

Celia: *Sell my television?* I don't know. I never thought of that. It costs four thousand dollars, you know.

Julie: Four thousand dollars? Where would you get four thousand dollars!?

(Shepp)

У цьому діалозі перепит-комісив *sell my television?* виражає прохання. Сілія у ввічливій формі хоче попросити Джулію допо-

могли їй фінансово. Але не наважується сказати це їй прямо і тому вживає перепит.

Наступний приклад:

«Don't you think that she's the most wonderful woman in the world?» Said Paul. «Wonderful?» (Waugh)

Перепит-експресив *wonderful?* виражає заперечення з приводу сказаного попереднім мовцем, де йде мова про жінку, яку він вважає найкращою у світі. Але інший співрозмовник не погоджується із цим твердженням і тому, щоб не образити думку свого співбесідника, мовець вживає перепит і водночас інтенсифікатор перепиту, що посилює інтенцію вираження ввічливості перепиту.

Найбільш поширену групу перепитів, які вживаються для вираження ввічливості, становлять перепити-констативи, тобто перепити-уточнювачі і перепити-заповнювачі комунікативних пауз. Наприклад:

«She asked me to», — said Lucy «and she's really very sweet».

«Sweet?»

«She was absolutely sweet to me yesterday?» (Waugh)

Перепит-констатив *sweet?* висловлює запит уточнення інформації. Мовець, щоб не припустити щось некоректне з приводу слів, сказаних попереднім мовцем, хоче уточнити інформацію, щоб не бути неввічливим до свого співбесідника. Наведемо ще декілька прикладів, де перепит-констатив вимагає уточнення.

1) And I said, «As soon as the priest finishes».

«And the priest?»(Hemingway)

2)»Advising them in time, it should be possible to unite fifty rifles of a certain dependability».

«How dependable?»(Hemingway)

Перепити-констативи, які не мають соціальної мети, можуть також уживатися для заповнення комунікативної паузи. Розглянемо приклади:

«Where do you think we should go?» Pilar asked.

«Where?»(Hemingway)

Перепит-констатив *where?*, який у цьому діалозі вживається для заповнення комунікативної паузи, допомагає мовцю уникнути конфліктної ситуації, яка могла б виникнути між співрозмовниками, які не можуть вирішити, куди б вони могли піти. У другій репліці цього діалогу мовець уживає перепит, щоб бути ввічливим із слухачем.

У наступному прикладі перепит-констатив *home?* також вживається для заповнення комунікативної паузи, яка б могла виникнути в розмові. Тут йдеться про те, що Мурей не хотів розповіда-

ти Ейлін про свої плани і тому вжив перепит для того, щоб добре подумати, що сказати їй, аби це не було образливим для неї:

Eileen: You're going home?

Murray: *Home?* No. But I'm going to see my sisters just to say hello. I've got to, I suppose.

Eileen: I'm sure.(O'Neil)

Willy: What — what's the secret?

Bernard: *What secret?*

Willy: How — how did you? Why didn't he ever catch on? (Miller)

У другій репліці діалогу Бернард для того, щоб бути ввічливим у відповідь на некоректне запитання Віллі, уживає перепит-констатив *what secret?*, щоб нагадати співбесіднику, що секрети кожної людини — це особиста цінність, яку не варто розголошувати. Розглянемо ще один приклад:

Babe: Oh, Well; those birthday wishes don't count, unless you have a cake

Lenny: *They don't?*

Babe: No, a lot of times they don't even count when you do have a cake. It just depends.

Lenny: *Depends on what?*

Ця діалогічна єдність містить два перепити-констативи. Перший перепит-констатив *they don't?* вживається для заповнення комунікативної паузи, інший констатив *depends on what?* — для уточнення інформації. Але ці два перепити надають розмові ввічливого характеру. Щоб продовжити розмову і бути ввічливим до свого мовця, Лені вживає перепит *they don't?*, а щоб уточнити інформацію і також бути ввічливим у відповідь своєму співрозмовнику, уживає перепит *depends on what?*

Перепити, які досить часто вживають у комунікації, є ефективним засобом вираження ввічливості. Особливо це стосується перепитів-заповнювачів комунікативних пауз і перепитів-уточнювачів. У тому випадку, якщо один з мовців ставить некоректне запитання, його співрозмовник для того, щоб не відповідати у грубій формі або не відповідати зовсім (у цьому випадку буде перервано контакт між співбесідниками), може вжити перепит.

Walter: You want some hot milk?

Walter: *Hot milk?*

Ruth: Yes — hot milk.

Walter: *Why hot milk?* (Hansberry).

Перепит *hot milk?* в даному діалозі вжито для уточнення інформації. Як бачимо, перепити — ефективний засіб вираження вві-

чливості. Якщо комуніканту не подобається запитання співрозмовника, замість того, щоб відповідати на це запитання, уживають перепит, що дає змогу тим самим не перервати розмову, а продовжити, якщо цього бажають комуніканти.

Отже, перепити — це унікальне явище в комунікації, яке дуже часто зустрічається в англійському дискурсі, а оскільки англійська мова є міжнародною, то вважаємо актуальним вживання цього важливого лінгвістичного феномена в мовленні комунікантів різного культурного рівня на сучасному етапі розвитку країн.

Література

1. Fraser B. Perspectives as Politeness // Journal of Pragmatics.— 1990. №4. — P.219–236.
2. Held G. Politeness in Linguistic Research//Politeness in Language. Studies in its History and Theory and Practice/Ed by Watts R., Ide S., Ehlich K. — Berlin: Moutonde Gruyter, 1992. — P.131–153.
3. Засекін С.В. Дискурсивні маркери когерентності англомовного діалогічного тексту: когнітивний та прагматичний аспекти:автореферат дис...канд.філол.наук: 10.02.04. — КНЛУ — К., 2001.
4. Гак В.Г. Повторная номинация на уровне предложения / В.Г.Гак // Синтаксис текста — М.: Наука,1979. — С. 94–102.
5. Зернецкий Н. Повторная коммуникативная номинация в современном английском языке:автореф. дис...канд.филол.наук:10.02.04. — М., 1983. — 25 с.

УДК 811.161.2.367.7

Бондаренко О.В.,

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови та літератури
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

ФОЛЬКЛОРИСТИЧНИЙ ДИСКУРС У ДВОРІВНЕВОМУ СИНТАКСИСІ

Анотація. У статті досліджені елементи інфраструктури простого речення у текстах українського фольклору.

Ключові слова: інфраструктура, дворівневий синтаксис, український фольклор.